

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Отенко І. П.
Азаренков Г. Ф.
Іващенко Г. А.

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

Навчальний
посібник

УДК 658.14/.17(075)

ББК 65.053я7

О-82

Рецензенти: докт. екон. наук, професор, декан економічного факультету Запорізького національного університету, заслужений діяч науки і техніки України *Череп А. В.*; докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри економічного аналізу та обліку Національного технічного університету "Харківський політехнічний університет" *Манойленко О. В.*; докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця *Пилипенко А. А.*

Рекомендовано до видання рішенням вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Протокол № 7 від 24.02.2014 р.

**Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів
(лист № 1/11-7506 від 28.05.2015)**

Отенко І. П.

О-82 Фінансовий аналіз : навчальний посібник / І. П. Отенко, Г. Ф. Азаренков, Г. А. Іващенко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 156 с.
(Укр. мов.)

ISBN 978-966-676-601-7

Розкрито теоретико-методичні основи аналізу платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості, грошових коштів та їх потоків, ефективності використання капіталу підприємства і запропоновано шляхи його застосування в процесі стратегічного, тактичного та оперативного управління підприємством. Запропоновано також методичні підходи, практичне використання яких дозволить об'єктивно оцінити рівень фінансового стану, кредитоспроможності та інвестиційної привабливості підприємства.

Рекомендовано для студентів економічних спеціальностей.

УДК 658.14/.17(075)

ББК 65.053я7

© Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2015

© Отенко І. П., Азаренков Г. Ф.,
Іващенко Г. А., 2015

ISBN 978-966-676-601-7

Зміст

Вступ.....	3
Модуль 1. Теоретико-методичні основи проведення аналізу фінансового стану підприємства.....	5
Розділ 1. Теоретичні основи фінансового аналізу	5
1.1. Поняття фінансового аналізу в умовах ринкової економіки	5
1.2. Предмет, зміст, завдання та принципи фінансового аналізу.....	7
1.3. Методи і моделі фінансового аналізу	10
1.4. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу	26
1.5. Організація фінансового аналізу	31
Питання для самостійного опрацювання.....	35
Контрольні запитання для самодіагностики	36
Питання для дискусій.....	36
Практичні завдання.....	36
Розділ 2. Загальне оцінювання фінансового стану підприємства.....	37
2.1. Необхідність оцінювання фінансового стану підприємства в умовах конкурентного середовища.....	37
2.2. Основні напрями аналізу фінансового стану підприємства	39
2.3. Поняття комплексного оцінювання фінансового стану підприємства	41
2.4. Рейтингове оцінювання фінансового стану підприємства	45
Контрольні запитання для самодіагностики	52
Практичні завдання.....	52
Розділ 3. Аналіз фінансової стійкості підприємства.....	56
3.1. Характеристика фінансової стійкості підприємства	56
3.2. Визначення типу фінансової стійкості підприємства.....	57
3.3. Показники фінансової стійкості підприємства	63
Питання для самостійного опрацювання.....	64
Контрольні запитання для самодіагностики	65
Питання для дискусій.....	65
Практичне завдання.....	65
Розділ 4. Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства	66
4.1. Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства.....	66
4.2. Класифікація активів і пасивів залежно від ступеня ліквідності	67
4.3. Оцінювання платоспроможності підприємства.....	70

4.4. Аналіз ліквідності балансу	75
Питання для самостійного опрацювання	77
Контрольні запитання для самодіагностики	77
Питання для дискусій	77
Практичні завдання	77
Розділ 5. Аналіз грошових потоків	79
5.1. Класифікація грошових потоків підприємства	79
5.2. Оцінювання динаміки грошових потоків підприємства	81
Питання для самостійного опрацювання	85
Контрольні запитання для самодіагностики	85
Питання для дискусій	85
Практичні завдання	85
Модуль 2. Особливості проведення аналізу ефективності фінансово-господарської діяльності	87
Розділ 6. Аналіз ефективності використання капіталу	87
6.1. Аналіз достатності власних ресурсів та доцільності одержання кредитів	87
6.2. Узагальнене оцінювання привабливості кредитів	93
Питання для самостійного опрацювання	95
Контрольні запитання для самодіагностики	95
Питання для дискусій	95
Практичні завдання	95
Розділ 7. Аналіз кредитоспроможності підприємства	97
7.1. Особливості організації процесу кредитування	97
7.2. Критерії оцінювання фінансового стану позичальника	103
Питання для самостійного опрацювання	108
Контрольні запитання для самодіагностики	108
Питання для дискусій	108
Розділ 8. Оцінювання виробничо-фінансового левериджу	109
Питання для самостійного опрацювання	112
Контрольні запитання для самодіагностики	112
Питання для дискусій	112
Розділ 9. Аналіз ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства	113
9.1. Абсолютні показники ділової активності підприємства	113
9.2. Аналіз інвестиційної привабливості підприємства	119
Питання для самостійного опрацювання	124

Контрольні запитання для самодіагностики	125
Питання для дискусій.....	125
Практичні завдання.....	125
Розділ 10. Короткостроковий прогноз фінансового стану підприємства	126
10.1. Особливості прогнозування.....	126
10.2. Якісні та кількісні методи прогнозування фінансового стану підприємства	127
Питання для самостійного опрацювання.....	131
Контрольні запитання для самодіагностики	131
Питання для дискусій.....	131
Розділ 11. Аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств та запобігання їх банкрутству.....	132
11.1. Підходи до визначення поняття "банкрутство підприємства".....	132
11.2. Огляд існуючих методик діагностики ймовірності банкрутства підприємства	135
Питання для самостійного опрацювання.....	143
Контрольні запитання для самодіагностики	144
Питання для дискусій.....	144
Розділ 12. Стратегічний аналіз фінансового ризику та напрями його зменшення.....	144
Питання для самостійного опрацювання.....	145
Контрольні запитання для самодіагностики	145
Питання для дискусій.....	145
Використана література.....	146